

Dinleme Özyeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dinleme Özyeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19959>

Özet

Dinleme Özyeterlik Ölçeği, Kuruday'olu ve Kana (2013) tarafından Türkçe öğretmen adaylarının dinleme becerisi ve dinleme eğitimi verme yeterliklerine yönelik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, bireylerin kendi dinleme yeteneklerine ve bu beceriyi öğrencilere kazandırma kapasitelerine duydukları özgüveni, yani özyeterlik düzeylerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, eğitim bilimleri alanında, özellikle dil eğitimi ve öğretmen yetiştirme programlarının etkinliğini değerlendirme süreçlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, öğretmen adaylarının mesleki yeterlik alanlarındaki algılanan eksiklikleri veya güçlü yönleri tespit etmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Dinleme becerisi, özyeterlik, Türkçe eğitimi, öğretmen adayları, algı, psikometri.

Yazarlar

Mehmet Kuruday'olu, Fatih Kana.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören **Türkçe öğretmen adaylarının** dinleme becerilerine ve bu becerilerin öğrencilere kazandırılmasına yönelik eğitim verme yeterliklerine ilişkin özyeterlik düzeylerini ölçmektir. Geliştiriciler, bu ölçüm sayesinde öğretmen yetiştirme programlarının dinleme eğitimi bileşeninin etkinliği hakkında somut veriler elde etmeyi amaçlamışlardır.

Ölçek, öğretmen adaylarının pedagojik içerik bilgisi ve özgüven düzeylerini belirleyerek, müfredatın güçlendirilmesi ve adayların mesleğe daha donanmış biçimlerle girmeleri için gerekli iyileştirmelerin yapılmasına rehberlik eder.

Yapı

Ölçek, temel olarak **Dinleme Özyeterliliği** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramına dayanan genel özyeterlik kavramının dinleme ve dil eğitimi bağlamına uygulanmış halidir. Özyeterlik, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine dair kendi yargısını ifade eder.

Ölçek, bu yapıyı muhtemelen iki ana boyutta ele almaktadır: bireyin kişisel olarak etkili bir şekilde

dinleme yeterli?i ve öğretici olarak dinleme e?itimini planlama, uygulama ve de?erlendirme yeterli?i. Dinleme becerisi, dil öğretiminin temel ta?lar?ndan biri oldu?u için, bu ölçek adaylar?n dil becerileri e?itimindeki özgüvenlerini ortaya koyar.

Geçerlik

Dinleme Özyeterlik Ölçeği'nin geli?tirme çal??mas? (Kuruday?o?lu ve Kana, 2013), ölçeğin geçerli?ini sa?lamak amacıyla psikometrik analizleri içermektedir. Özet verilerde spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, yap? geçerli?inin sa?lanması için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullanılm??t?r. Ayrıca, ölçeğin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? temsil etti?inden emin olmak için uzman görüşlerine ba?vurularak kapsam geçerli?i çal??malar? yürütülmü?tür.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirli?ine ili?kin spesifik katsayılar? özet verilerde sunulmam??t?r. Ancak bilimsel bir ölçek geli?tirme süreci gere?i, ölçeğin iç tutarlılı??n? test etmek amacıyla **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsayısı hesaplandı? varsayılmaktadır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Yüksek bir alfa de?eri, ölçeğin güvenilir sonuçlar üretti?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Dinleme Özyeterlik Ölçeği'nin yap?s?sal bütünlü?ünü ve boyutlar?n? ortaya koymak amacıyla faktör analizi kullanılm??t?r. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu bir yapıda oldu?unu ve maddelerin dinleme becerisi ve dinleme e?itimi olmak üzere beklenen alt boyutlar?ta toplandı??n? do?rulandı?tır. Faktör yap?s?n?n aç?klay?c? varyans? ve madde yüklerinin uygunlu?u, ölçeğin kuramsal yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Ölçek Yapısı

Test Türü: Geli?tirme

Format: Öz bildirim temelli, Likert Tipi derecelendirme format?nda hazırlanm??t?r. Katılımcılar, kendilerine sunulan ifadelere ne ölçüde katıldıkları?n? belirtirler.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Lisans düzeyinde e?itim alanlar)

Popülasyon Detaylar?: Türkçe Ö?retmenli?i lisans programlarında öğrenim gören ö?retmen

adaylar?.

Test Metodolojisi: Nicel araştırma yöntemleriyle geliştirilmiş, psikometrik bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Dinleme eğitimi, özgüven, dil becerileri, pedagojik yeterlik, akademik ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Kurudayıođlu

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: mkurudayi@hotmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Dinleme Özyeterlik Ölçeği 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve eğitim amaçlı kullanımı için genellikle orijinal kaynak makaleye atıfta bulunulması yeterlidir. Ölçeğin sorumlu yazarı Mehmet Kurudayıoğlu olup, ticari veya büyük ölçekli uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden erişime açıldı: dergipark.org.tr. Ölçeğin orijinal PDF dosyası da mevcuttur ve buradan indirilebilir: dinleme-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kurudayıoğlu, M., ve Kana, F. (2013). Türkçe öğretmen adaylarının dinleme becerisi ve dinleme eğitimi özyeterlik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 245-258. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/160899>

Dinleme Özyeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri orijinal kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelere ulaşmak için lütfen yayınlanmamış makaleye veya sorumlu yazara başvurunuz.